

УДК 81'373.4:81'373.614

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРМІНІВ-ПАРОНІМІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ

Олег Сухий

Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, Україна, 79000
oleh.sukhyi@lnu.edu.ua

У статті розглянуто реальні випадки неточного вживання термінів-паронімів, що простежуються навіть у фахових та довідкових виданнях як українською, так і англійською мовами. На основі аналізу фактичного вживання термінів “монопольна влада” *monopoly power* і “монополістична влада” *monopolistic power* у фахових текстах виявлено також часте вживання їх гіпероніму в обох мовах “ринкова влада” *market power*. Міжмовна паронімія та цитування перекладів відомого англomовного економіста А. Пігу є одним із чинників підтримання вживання терміна “монополістична влада” в україномовних наукових текстах. З’ясовано, що в першій половині ХХ ст. майже однаково часто вживалися *monopoly power* та *monopolistic power*, тоді як *market power* перебував на стадії становлення. Однак вже з 1970–1980-х років домінуючим став саме термін *market power*. За останні 25–30 років найбільш виразно цей ефект виявився у наукових публікаціях, особливо англomовних, що засвідчує стійку тенденцію до стандартизації термінології й підвищення точності наукового мовлення.

Ключові слова: паронімія, паронімічні терміни, ринкова влада, монопольна влада, монополістична влада.

Вступ. У сучасній економічній термінології важливу роль відіграє точність та однозначність вживання понять, адже помилки у тлумаченні можуть призвести до викривлення змісту дослідження або неправильного розуміння економічних процесів. Однією з проблем у цьому контексті є явище паронімії – подібності звучання та написання термінів при різному їх семантичному навантаженні. Особливо актуальним це питання є під час аналізу таких термінів, як “монопольний” і “монополістичний”, які нерідко ототожнюються в наукових і публіцистичних текстах, проте мають важливі економічні наслідки для захисту і збереження конкурентного середовища. Крім того, вживання двокомпонентних термінів “монопольна влада” *monopoly power* і “монополістична влада” *monopolistic power* в українськомовній та англomовній термінології ставить багато питань щодо їх семантичного, стилістичного чи контекстуального розмежування, а також вироблення конкретних рекомендацій щодо правильного терміновживання і максимально точного опису відповідного економічного явища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Тематика паронімії уже тривалий час досліджується вченими. Н. Резнік, О. Юмачікова, Ю. Гаврилюк, Н. Шевченко,

К. Мазур [17] розглядають широкий спектр паронімів україномовної економічної термінології, негативні наслідки неточного вживання термінів-паронімів і можливі способи зменшення подібних ризиків комунікації. О. Оскірко [6] розглянула паронімію в юридичній термінології, приділивши значну увагу її морфологічним та семантичним відмінностям. М. Баган [1] глибоко проаналізувала пароніми в українській лінгвістичній термінології і запропонувала декілька підходів до їхньої класифікації, зокрема на основі словотвірних особливостей. Н. Краснопольська та І. Козловець [4] дослідили пароніми термінології менеджменту і багато уваги приділили їхньому утворенню та класифікації і окреслили способи їх розрізнення. Зазначимо, що такі паронімічні терміни як “монопольна влада” *monopoly power* і “монополістична влада” *monopolistic power* залишаються недостатньо дослідженими. Крім того, більшість згаданих наукових досліджень зосереджується на українській термінології, залишаючи відкритими питання міжмовної паронімії, а також особливостей функціонування цих паронімів в інших мовах. Також, багато наявних наукових праць послуговуються лексикографічними джерелами для розмежування паронімів без поглибленого аналізу їх використання у реальній фаховій мові. Тому мета статті – дослідити терміни-пароніми, що позначають монопольну владу, враховуючи реальну практику їх застосування в англійських та українськомовних фахових текстах, і дати практичні рекомендації щодо їх точнішого вживання.

Методологія дослідження. Шляхом аналізу фахової економічної літератури було виокремлено цільові терміни, які використовуються на позначення монопольної влади як в англійській, так і в українській мовах. Для оцінки частотності використання застосовувалися корпуси англійської та української мов (зокрема, *ГРАК* і *СОСА*). Частотність у загальному вжитку зіставлялася з кількістю виявлених наукових статей із цільовими фаховими термінами. індексованих у Google Scholar. Оцінка хронологічної динаміки поширеності різних термінів для визначення шляхів їх еволюції здійснювалася з допомогою сервісу Google Books Ngram Viewer. Врешті, щоб зіставити поширеність вживання різних термінів, було використано відносну частотність їхнього вживання в різних корпусах стосовно одного терміна, який було вибрано за базовий (референтний). Порівняння частотності здійснювалося окремо для наукових джерел і для мови загального вжитку. Початкове припущення полягало в тому, що обґрунтоване й виражене домінування одного із цільових термінів у науковій мові свідчить про вищу точність його вживання, порівняно із використанням термінів нефахівцями, і відповідно можна оцінити успішність чи неуспішність подолання двозначностей і неточностей, зумовлених паронімією у термінології. Звернення до двох мов одночасно покликане зіставити прояви і ступінь паронімічних неточностей в обох мовах.

Результати дослідження та їхнє обґрунтування. У цій статті ми будемо послуговуватися визначенням паронімії, запропонованим О. О. Селівановою, згідно з яким пароніми – “слова або фрази, що мають часткову звукову подібність і семантичну розбіжність (повну чи часткову)” [7, с. 448]. Паронімію прикметників “монопольний” та “монополістичний” ми уже згадували в попередньому дослідженні [9]. Зазначимо, що ми спостерігаємо негативні наслідки такої паронімії навіть у фаховій літературі. Зокрема, низка довідкових інтернет ресурсів подають неточне (чи,

принаймні дискусійне) вживання паронімів, хоча самі ці джерела покликані слугувати довідковим інструментом. Наприклад, україномовний онлайн-словник паронімів хоч і пропонує загалом прийнятне визначення “монополістичний” [8], в реченнях, які використовуються як ілюстративні приклади, подає нетипове його вживання в одному із них: “... монополія має можливість одержувати монополістичний прибуток”, хоча зазвичай в подібному контексті вживається “монопольний прибуток” *monopoly profit*.

Так само веб-портал Інвестопедія, який за понад 25 років функціонування став визнаним довідково-інформаційним ресурсом для інвесторів, подає таке визначення “*monopolistic market – when one company owns all the markets hare*” [12]. Цитоване тлумачення вказує на повну відсутність конкуренції, тобто, згідно з цим тлумаченням “монополістичний” ототожнюється із “безконкурентний”, тобто, по суті, означає “монопольний”. Відповідно в словнику синонімів С. Караванського синонімом до “безконкурентний” є лише “монопольний” [3, с. 209], а монополістичний не наведено як його синонім, що вказує все-таки на існування певних розбіжностей між цими паронімами і ставить чимало питань до запропонованого вище визначення та допустимості вживати ці пароніми як еквівалентні за значенням.

У цій статті ми зосереджуємо увагу на двох термінах, утворених аналізованими паронімами, а саме – “монопольна влада” *monopoly power* і “монополістична влада” *monopolystic power*. На початковому етапі дослідження нашу увагу привернув той факт, що в законодавстві України вживається лише паронім “монопольний”, а “монополістичний” взагалі не трапляється [10]. Іншим важливим чинником стало те, що якщо в обох мовах (українській та англійській) у фахових джерелах обговорюється й подається чітка дефініція терміна “монопольна влада” *monopoly power*, то термін, утворений від пароніма, – “монополістична влада” *monopolistic power* – зазвичай вживається як синонім свого паронімічного відповідника (див., наприклад, [11]). Враховуючи викладені факти, а також вище проаналізовані приклади, ми висунули початкову гіпотезу щодо статичного аналізу, яка полягала в тому, що термін “монополістична влада” витісняється терміном “монопольна влада”.

Водночас поряд зі статистичним аналізом частотності (результати якого зазначено далі), ми також звертали увагу на конкретні випадки застосування аналізованих термінів і помітили, що в українській мові частина вживань словосполучення “монополістична влада” пов’язана з посиланнями на працю відомого англійського економіста А. Пігу (наприклад, [5]). Це спонукало нас звернутися до першоджерела, і з’ясувалося, що в англійській версії А. Пігу в цитованому уривку також застосовував саме термін *monopolistic power* [16]. Зазначимо, що книга була написана у 1920-х роках, коли, як ми покажемо з хронологічної статистики, частота вживання обох паронімічних термінів *monopoly power*–*monopolystic power* була подібною. Проте сам учений віддавав перевагу *monopolistic power* і послуговувався цим терміном десятки раз, в той час як *monopoly power* трапляється в його книжці лише тричі, зокрема: один раз у цитаті іншого автора, інший раз – у примітках, і лише один раз в основному тексті, при цьому без будь-якої чіткої диференціації від *monopolistic power*: Як наслідок, міжмовна паронімія та цитування відомого англійського економіста є одним із чинників підтримання вживання терміна “монополістична влада” в українськомовних наукових текстах.

Як інструмент систематизації фахових знань, заслуговує уваги і стаття з англomовної Вікіпедії [14] на тему впливу на ринок, в якій поряд із рубрикою *Monopoly Power* виділено також *Monopolistic Competition Power*. Останнє формулювання заслуговує особливої уваги: оскільки це не усталений англomовний термін, то відповідно немає його загально визнаного українського відповідника. На нашу думку, при перекладі варто цей термін уточнити як “влада фірми монополістичного конкурента” і відповідно в англійській мові для вищої точності вжити *monopolistic competition firm power*, тому що йдеться про владу окремої фірми монополістичного конкурента (в той час як при монополії є лише один постачальник і відповідно не потрібне уточнення, що це влада саме цієї єдиної фірми). Поряд з вищою точністю, такі формулювання мають і недолік – надто довгий термін отримуємо, незручний у використанні, через що подібні конструкції так і не здобули широкого вжитку.

Аналіз фактичного вживання термінів щодо позначення монопольної чи монополістичної влади у фахових текстах виявив ще один їхній важливий синонім в обох мовах. Зокрема, англomовні навчальні матеріали для економістів із заголовком *monopoly power* в самому тексті уточнюють цей термін як *market power* (“ринкова влада”) чи навіть *price-setting power* “влада встановлювати ціну” [13]. Такі саме уточнення знаходимо і в українськомовних джерелах, приміром, Глосарій економічних термінів у сфері конкуренції [2, с. 78] робить перепосилання з терміна “монопольна влада” на термін “ринкова влада”. Тому при збиранні статистичної інформації було вирішено, крім термінів “монопольна влада” *monopoly power* “монополістична влада” *monopolistic power* розглянути ще й термін “ринкова влада” *market power*.

Звернемося тепер безпосередньо до статистичного аналізу поширеності аналізованих термінів в загальному вжитку та в наукових текстах, щоб виявити певні статистичні тенденції, подібності чи відмінності між двома мовами та різними стилями. Спостереження за вживанням англomовних термінів *monopoly power*, *monopolistic power*, *market power* в хронологічному аспекті в оцифрованих англomовних книгах виявило цікавий факт: не повністю підтвердилася початкова гіпотеза, що *monopoly power* буде заміщувати уживання свого прикметника пароніма *монополістичний* навіть при описі фірм-монополістичних конкурентів. Натомість відбулися дещо інші термінні процеси: якщо в першій половині XX століття майже однаково часто вживалися лише два терміни *monopoly power* *monopolistic power*, а термін *market power* лише був на стадії свого зародження (його частотність станом на 1915 рік була у 20 разів нижча, ніж в інших термінах з аналізованої групи). В середині XX століття частотність вживання *monopoly power* почала швидко зростати, випереджуючи навіть темпи приросту частотності вживання терміна *monopoly power*, і уже починаючи з 1970–80-х років в англomовному середовищі переважає термін *market power* – ринкова влада (див рис.1), витісняючи вживання в цьому контексті обох паронімів, відтак сприяючи вищій точності наукового мовлення без надто громіздких термінів на кшталт *monopolistic competition power* (влада фірми – монополістичного конкурента). Крім того, як ми покажемо далі, цей ефект витіснення ще більше проявився в наукових публікаціях порівняно із загальним вжитком.

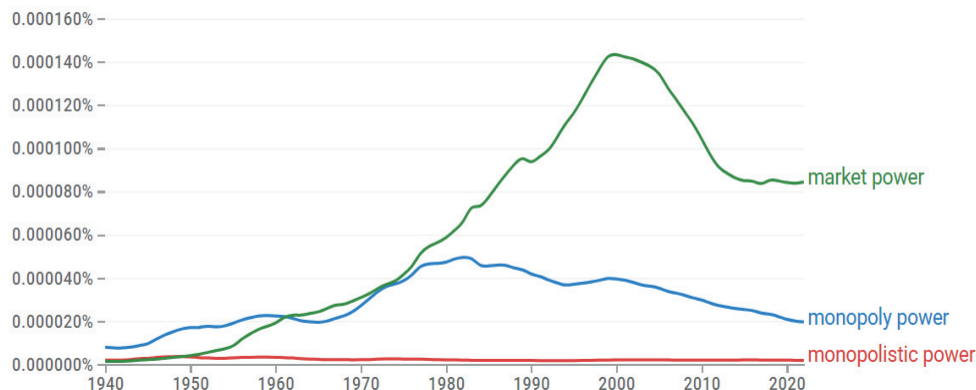


Рис. 1. Хронологічна частотність вживання термінів monopoly power, marketpower, monopolistic power за даними GoogleBooksNgramViewer.

Оскільки сервіс Google Books Ngram Viewer поки що не підтримує пошуку українською мовою, як один із методів статистичної оцінки частотності вживання аналізованих термінів у наукових публікаціях ми використали кількість знайдених результатів у системі Google Scholar (табл. 1). Навіть щодо статистики простого пошуку в Google наявні дослідження вказують на достатню репрезентативність пошукових результатів реальної частотності вживання різних лексем [17, с. 65]. Вдосконалені алгоритми та принципи індексації Google Scholar, його визнані наукометричні функції слугують додатковими доказами можливостей застосування цієї системи у визначених нами дослідницьких цілях. Отримані результати за всіма трьома термінами в обох мовах ми зібрали в одній таблиці, а для ефективного зіставлення частотності їхнього вживання ми також додали відносну частоту їх вживання в кожній мові, використавши дані для “монопольна влада” *monopoly power* як референтну точку (з коефіцієнтом частотності 1,0).

Таблиця 1

**Кількість пошукових результатів вживання термінів
у наукових статтях, індексованих у Google Scholar станом на 2025 рік**

	Англійська мова (абсолютні показники)	Англійська мова (відносні показники)	Українська мова (абсолютні показники)	Українська мова (відносні показники)
<i>Market power</i> ринкова влада	980 тис.	6,8	1150	4,7
<i>Monopoly power</i> монопольна влада	143 тис.	1,0	283	1,0
<i>Monopolistic power</i> монополістична влада	16,5тис.	0,11	15	0,053

З'ясувалося, що на сьогодні день серед українськомовних наукових публікацій термін “ринкова влада” *marketpower* також домінує (див. табл. 1) над уживаннями термінів “монопольна влада” чи “монополістична влада” (останній в обох мовах взагалі вживається значно рідше). При цьому в англomовному науковому середовищі переважання терміна *market power* є ще більш помітним: він вживається в 6,8 разів частіше, ніж *monopoly power* в англійській мові, і в 4,7 раза частіше в українській фаховій мові. Загалом англomовна версія Google Scholar дає 980 тис. результатів пошуку серед наукових статей за терміном *market power* і лише 143 тис. для *monopoly power*, що узгоджується із тенденціями згідно з Google Books Ngram Viewer (корпус оцифрованих книг). Для уникнення дублювання при пошуку в обох мовах ми вимкнули режим “враховувати цитування”, оскільки нас цікавить саме вживання терміна, а не кількість посилань на статтю із таким терміном.

У загальних мовних корпусах ГРАК і СОСА ситуація є доволі подібною (табл. 2): “монополістична влада” *monopolistic power* зустрічається відносно рідко, що узгоджується зі статистикою по наукових статтях та оцифрованих книгах; *market power* знайдено в 2,0 і 3,6 раза частіше, аніж *monopoly power* в англійській та українській мовах відповідно.

Таблиця 2

**Кількість пошукових результатів вживання термінів
у найважливіших мовних корпусах станом на 2025 рік**

	Англійська мова (абсолютні показники)	Англійська мова (відносні показники)	Українська мова (абсолютні показники)	Українська мова (відносні показники)
Market power ринкова влада	390	2,0	72	3,6
Monopoly power монопольна влада	195	1,0	20	1,0
Monopolistic power монополістична влада	28	0,14	1	0,05

Варто значити, що термін “монополістична влада” *monopolistic power*, хоча і значно менш поширений, ніж інші аналізовані терміни в англійській мові і в загальному вжитку, і в наукових статтях, відносно нашого референтного терміна в англійській мові вживається майже в три рази частіше, ніж в українській в мові загального вжитку (коефіцієнти 0,14 проти 0,05 в таблиці 2) і в 2 рази частіше в наукових публікаціях (коефіцієнти 0,11 проти 0,053 в таблиці 1). Відповідно запозичення цього терміна в українську мову завдяки міжмовній паронімії та перекладу (*monopolistic* – монополістичний) є одним із каналів підтримки вживання його в українськомовному середовищі.

Також вдалося з'ясувати, що в українській мові вживання терміна “ринкова влада” багаторазово переважає частоту вживання терміна “монопольна влада” в мові загального вжитку (коефіцієнт 3,6 в таблиці 2) і в наукових статтях (коефіцієнт 4,7 в таблиці 1), тобто не простежується значної відмінності у схильності до вживання цих термінів у фаховому середовищі та загальному вжитку. На відміну від цього, в англійській

мові бачимо значно більший розрив: в мові загального вжитку термін *monopoly power* переважає лише в 2 рази, а в наукових публікаціях – уже в 6,8 рази, що свідчить про вищу точність наукового мовлення та усунення ризиків змішування паронімів.

Спостережуване домінування терміна “ринкова влада” *market power* і витіснення ним інших термінів-паронімів (особливо в науковому мовленні), на наш погляд, є виправданим і дуже вдалим прикладом генералізації в термінології. Справа в тому, що незалежно від влади фірми монополіста чи влади конкурентної монополістичної фірми, які можуть бути відображені через паронімічні терміни “монопольна влада” *monopoly power* і “монополістична влада” *monopolistic power*, по суті, йдеться про здатність фірми впливати на ринкову ціну, а не просто приймати ціну встановлену ринком. Уже не так важливо повторно назвати ринкову структуру, в якій спостерігається це явище (чи це чиста монополія чи монополістична конкуренція – це зрозуміло з контексту), а важливий насамперед ступінь впливу фірми на ціну, її здатність диктувати свої правила на ринку, оскільки немає достатньої конкуренції, немає достатньо інших конкуруючих постачальників такого самого чи подібного товару.

За таких умов вживання узагальнювального, генералізованого терміна “ринкова влада” *market power* дає змогу уникнути помилок, пов’язаних з паронімією і найменуванням фірми, яка впливає на ринкову ціну, і цілковито зосередитися власне на величині такого впливу, на цій ринковій владі. Варто зауважити, що в багатьох наукових працях про паронімію в термінології підсумкова частина завершується рекомендаціями щодо уникнення неточностей в науковому мовленні і чіткішого розмежування термінів-паронімів. Натомість, у цій статті ми отримали дещо інший результат: еволюція вживання термінів на позначення монопольної влади природним чином виокремила більш універсальний – генералізований термін, який цілковито покриває потреби термінологічного окреслення відповідного явища, при цьому усуває ризик неточного вживання паронімів, і не лише рекомендується до подальшого вживання, а навіть уже став переважаючим, особливо в науковому дискурсі.

Висновки. В результаті дослідження виявлено реальні випадки неточного вживання термінів-паронімів “монопольний” *monopoly* та “монополістичний” *monopolistic*, що простежуються навіть у фахових та довідкових виданнях як українською, так і англійською мовами. Аналіз фактичного вживання термінів “монопольна влада” *monopoly power* і “монополістична влада” *monopolistic power* щодо позначення монопольної чи монополістичної влади у фахових текстах виявив також часте вживання їх певного гіпероніму в обох мовах *market power* (“ринкова влада”).

На основі оцифрованих англomовних книжкових джерел встановлено, що в першій половині XX ст. майже однаково часто вживалися *monopoly power* та *monopolistic power*, тоді як *market power* перебував на стадії становлення. Проте вже з 1970–1980-х років домінуючим став саме термін *market power*. Завдяки використанню мовних корпусів та даних індексації наукових статей у Google Scholar виявлено, що в обох мовах термін “ринкова влада” *market power* застосовується в кілька раз частіше, ніж “монополістична влада” *monopoly power*; і це частотне переважання є більш виражено в наукових текстах порівняно з мовою загального вжитку, що добре узгоджується з вищою точністю наукового мовлення, Врешті, найвище відносне домінування цього терміна зустрічається

в англomовних наукових статтях (майже у 7 раз частіше), переважання в українomовних наукових статтях становить 4 рази, що теж частіше, ніж у мові загального вжитку (в 2 і 3,6 раза для англійської та української мов відповідно). Завдяки цьому забезпечується вища точність наукового мовлення та витіснення громіздких конструкцій на кшталт *monopolistic competition power*. Перспективу подальших досліджень вбачаємо в аналізі вживання інших багатокомпонентних термінів, які містять пароніми “монопольний”– “монополістичний” та випрацювання рекомендацій щодо їх точнішого вживання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баган М. П. Паронімія в сучасній українській лінгвістичній термінології: причини й тенденції розвитку. *Науковий вісник Дрогобицького держ. пед. ун-ту ім. І. Франка. Сер.: “Філологічні науки” (мовознавство)*: зб. наук. праць. Дрогобич, 2017. № 8. Т. 1. С. 5–10.
2. Дахно І. І., Бабіч Г. В., Барановська В. М. Зовнішньоекономічний менеджмент : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 568 с.
3. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. 5-те вид., опрацьоване і доповн. Львів : БаК, 2014. 530 с.
4. Краснопольська Н., Козловець І. Паронімія в українській термінології менеджменту. *Наукова термінологія нового століття: теоретичні і прикладні виміри : матеріали Міжнар. наук. конф. (Рівне, 15–16 верес. 2016 р.)*. Рівне : НУВГП, 2016. С. 322–326.
5. Орехова Т. В., Іванов А. В. Детермінанти формування конкурентної політики країн. *Економіка і організація управління*. 2018. № 3 (31). С. 6–15.
6. Оскірко О. П. Явище паронімії в сучасній українській термінології юриспруденції. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Юридичні науки*. 2019. Вип. 2 (58). С. 40–50.
7. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава. Довкілля-К, 2006. 718 с.
8. Словник паронімів онлайн. URL: <https://paronimy.info>.
9. Сухий О., Лиса Н. Спільнокореневі прикметники-пароніми в соціально-економічних терміносистемах української та англійської мов. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2025. Вип. 33. С. 32–36.
10. Термінологічний словник / ЛІГА: ЗАКОН. URL: <https://ips.ligazakon.net/dictionary>.
11. Філюк Г. Монопольна влада: природа та форми прояву. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2008. Вип. 101. С. 54–57.
12. Banton C. Monopolistic Markets: Characteristics, History, and Effects. Investopedia. May, 2024. URL: <https://www.investopedia.com/economy/economics/monopolistic-markets-characteristics-history-and-effects>.
13. Boyle M. Monopolistic competition: Definition, how it works, pros and cons. Investopedia. April, 2025. URL: <https://www.investopedia.com/terms/m/monopolisticmarket.asp>.
14. Market power. Wikipedia: The Free Encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Market_power.
15. *Monopoly Power in Markets* [Study notes]. Tutor2u. November, 2021. URL: <https://www.tutor2u.net/economics/reference/monopoly-revision-presentation.asp>.
16. Pigou A. C. *The Economics of Welfare*. London : Macmillan and Co., 1920.
17. Reznik N., Yumachikova O., Havryliuk Yu., Shevchenko N., Mazur K. The phenomenon of paronymy in contemporary Ukrainian economic terminology as a destabilising factor in professional communication. *International Journal of Philology*. №29(1). P. 82–100.

18. Sánchez D., Martínez-Sanahuja L., Batet M. Survey and evaluation of Web search engine hit counts as research tools in computational linguistics. *Information Systems*. 2018. Vol. 73. P. 50–60.

REFERENCES

1. Bahan M. P. Paronimiia v suchasni ukrainskii lnhvistychnii terminolohii: prychyny y tendentsii rozvytku [Paronyms in contemporary Ukrainian linguistic terminology: causes and trends in development]. *Naukovyi visnyk Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni I. Franka. Seriya: "Filolohichni nauky" (movoznavstvo): zbirnyk naukovykh prats*. Drohobych, 2017. № 8. Vol. 1. P. 5–10.
2. Dakhno I. I., Babich H. V., Baranovska V. M. Zovnishnoekonomichnyj menedzhment : navch. posibnyk [Foreign Economic Management]. Kyiv : Centre for Educational Literature, 2012. 568 p.
3. Karavanskyi S. *Praktychnyi slovnyk synonimiv ukrainskoi movy* [Practical Dictionary of Synonyms of the Ukrainian Language]. 5th ed., revised and enlarged. Lviv : BaK, 2014. 530 p.
4. Krasnopol'ska N., Kozlovets I. Paronimiia v ukrainskii terminolohii menedzhmentu [Paronyms in Ukrainian management terminology]. *Naukova terminolohiia novoho stolittia: teoretychni i prykladni vymiry : materialy Mizhnar. nauk. konf. (Rivne, 15–16 veres. 2016 r.)* Rivne : NUVHP, 2016. S. 322–326.
5. Orekhova T. V., Ivanov A. V. Determinanty formuvannia konkurentnoi polityky krain [Determinants of forming the competitive policy of countries]. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*. 2018. № 3 (31). P. 6–15.
6. Oskyrko O. P. Yavyshche paronimii v suchasni ukrainskii terminolohii yurysprudentsii [The phenomenon of paronyms in modern Ukrainian legal terminology]. *Naukovi pratsi Mizhrrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Yurydychni nauky*. 2019. Issue 2(58). P. 40–50.
7. Selivanova O. O. Suchasna lnhvistyka: terminolohichna entsyklopediia [Modern Linguistics: Terminological Encyclopedia]. Poltava : Dovkillia-K, 2006. 718 p.
8. Slovnyk paronimiv onlain [Online Dictionary of Paronyms]. URL: <https://paronimy.info>.
9. Sukhyi O., Lysa N. Spilnokorenevi prykmetnyky-paronimy v sotsialno-ekonomichnykh terminosystemakh ukrainskoi ta anhliiskoi mov [Cognate adjective paronyms in the socioeconomic terminological systems of Ukrainian and English]. *Aktualni problemy filolohii ta perekladoznavstva*. 2025. № 33. P. 32–36.
10. Terminolohichni slovnyk [Terminological Dictionary]. LIGA: ZAKON. URL: <https://ips.ligazakon.net/dictionary>.
11. Fyliuk H. Monopolna vlada: pryroda ta formy proiavu [Monopoly power: Nature and forms of manifestation]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*. 2008. Vyp. 101. S. 54–57.
12. Banton C. Monopolistic Markets: Characteristics, History, and Effects. Investopedia. May, 2024. URL: <https://www.investopedia.com/economy/economics/monopolistic-markets-characteristics-history-and-effects>.
13. Boyle M. Monopolistic competition: Definition, how it works, pros and cons. Investopedia. April, 2025. URL: <https://www.investopedia.com/terms/m/monopolisticmarket.asp>.
14. Market power. Wikipedia: The Free Encyclopedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Market_power.
15. *Monopoly Power in Markets* [Study notes]. Tutor2u. November, 2021. URL: <https://www.tutor2u.net/economics/reference/monopoly-revision-presentation.asp>.

16. Pigou A. C. *The Economics of Welfare*. London : Macmillan and Co., 1920.
17. Reznik N., Yumachikova O., Havryliuk Yu., Shevchenko N., Mazur K. The phenomenon of paronymy in contemporary Ukrainian economic terminology as a destabilising factor in professional communication. *International Journal of Philology*. № 29(1). P. 82–100.
18. Sánchez D., Martínez-Sanahuja L., Batet M. Survey and evaluation of Web search engine hit counts as research tools in computational linguistics. *Information Systems*. 2018. Vol. 73. P. 50–60.

Стаття надійшла до редколегії 30.08.2025

Прийнята до друку 10.09.2025

FUNCTIONING OF TERMS-PARONYMS TO DENOTE MONOPOLY POWER IN UKRAINIAN AND ENGLISH

Oleh Sukhyi

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000
oleh.sukhyi@lnu.edu.ua*

The article reveals real examples of the inaccurate use of paronymic terms, which can be found even in professional and reference publications in both Ukrainian and English. The analysis of the actual use of the terms *monopoly power* and *monopolistic power* in professional texts revealed the frequent specific hypernym in both languages: *market power*. The dynamics of the use of the all three abovementioned terms throughout the 20th and early 21st centuries were traced based on the analysis of digitized English-language book sources. We found that in the first half of the 20th century, *monopoly power* and *monopolistic power* were used almost equally often, while *market power* was still in its infancy. However, from the 1970s and 1980s onwards, the term *market power* became by far dominant.

In Ukrainian economic discourse, some uses of the term *monopolistic power* were traced in translations of A. C. Pigou, who himself preferred this wording. We have also identified 3–4 component terms that more accurately describe this economic phenomenon and clearly distinguish it from the paronymic term thanks to additional semantic components, but they have not become widespread due to their cumbersomeness. In addition, over the past fifty years, the frequency of *monopolistic power* has declined, now occurring 8–10 times less often than *monopoly power* in English and nearly 20 times less often in Ukrainian.

The actual frequency of use of the analyzed terms was estimated both in scientific texts and in everyday language using language corpora and data from Google Scholar indexing of scientific articles. It was found that in both languages, the hypernym term *market power* is used several times more often than *monopoly power*; and this frequency predominance is more pronounced in scientific texts compared to everyday language, which is consistent with the higher precision of scientific discourse. Finally, the highest relative dominance of this term is found in English-language scientific articles (used almost 7 times more often), while the prevalence in Ukrainian-language scientific articles is 4 times higher, which is also significantly more than in everyday language (2 and 3.6 times higher for English and Ukrainian, respectively). This positively contributes to greater precision in scientific discourse and helps to avoid confusing paronymic terms.

Key words: paronymy, paronymic terms, market power, monopoly power, monopolystyc power.